

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten in de context van de ontwikkeling van de informatiemaatschappij.

21 januari 2004

Te onthouden:

Het auteursrecht wordt in België overwegend geregeld door de Auteurswet van 1994. De regels die in deze wet werden vastgelegd gelden in beginsel ook op het internet, wat soms tot interpretatieproblemen kan leiden omwille van de vaak oubollige terminologie. Daarbij heeft het internet natuurlijk een sterk internationaal karakter, waarbij het vaak moeilijk te bepalen is welk nationaal recht moet worden toegepast op een specifiek probleem.

Om die redenen kwam op 22 mei 2001 [richtlijn 2001/29/EG](#) betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij¹ tot stand. Het was de bedoeling het auteursrecht enerzijds te moderniseren (om discussies over de exacte draagwijdte op het internet te vermijden) en anderzijds te harmoniseren (zodat er minstens tussen de lidstaten een consensus bestond over de omvang van de bescherming van creatieve werken).

Dit voorstel probeert de richtlijn op te nemen in het Belgische recht, via een aantal belangrijke aanpassingen van de Auteurswet. Onder meer het recht op mededeling, de invulling van het begrip “privékopie”, en het gebruik van technische hulpmiddelen om een werk te beschermen tegen de productie van ongeoorloofde kopieën worden geregeld. De bestrijding van online piraterij is duidelijk een centraal doel van het voorstel.

Deze nieuwe tekst werd neergelegd op 21 januari 2004, en wordt momenteel nog besproken in de Kamer.

Sleutelbegrippen:

Intellectuele eigendom – Auteursrecht - Informatiemaatschappij

Inhoudsopgave van de bespreking:

- A. [Inleiding](#)
  - Doel van de wet
  - Auteurswet en richtlijnen
  - Informatiemaatschappij
- B. [Recht op mededeling](#)
  - Verduidelijking

- Het internet
- C. [Uitzonderingen op het auteursrecht](#)
  - Wetgeving op maat
  - Privékopie
  - Reprografie
  - Digitale archivering
- D. [Technische voorzieningen](#)
  - Kopieerbeschermingen
  - Principieel omzeilingsverbod
  - Uitzonderingen
- E. [Informatie over het beheer van rechten](#)
  - *Digital Rights Management*
  - Juridische bescherming

Bespreking:

A) Inleiding

Het auteursrecht wordt in België overwegend geregeld door de [Auteurswet](#)ⁱⁱ van 1994. De regels die in deze wet werden vastgelegd gelden in beginsel ook op het internet, wat soms tot interpretatieproblemen kan leiden omwille van de vaak oubollige terminologie. Daarbij heeft het internet natuurlijk een sterk internationaal karakter, waarbij het vaak moeilijk te bepalen is welk nationaal recht moet worden toegepast op een specifiek probleem.

Om die redenen kwam op 22 mei 2001 [richtlijn 2001/29/EG](#) betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht de naburige rechten in de informatiemaatschappijⁱⁱⁱ tot stand. Het was de bedoeling het auteursrecht enerzijds te moderniseren (om discussies over de exacte draagwijdte op het internet te vermijden) en anderzijds te harmoniseren (zodat er minstens tussen de lidstaten een consensus bestond over de omvang van de bescherming van creatieve werken).

De richtlijn bevatte een aantal belangrijke aanvullingen op eerdere harmoniseringsinitiatieven, onder meer met betrekking tot de betekenis van het recht op mededeling, de invulling van het begrip “privékopie”, en het gebruik van technische hulpmiddelen om een werk te beschermen tegen de productie van ongeoorloofde kopieën. Het is duidelijk dat de bestrijding van online piraterij, die steeds grotere proporties aannam, één van de grote doelen van de richtlijn was. Om deze reden was er ook enige haast bij de omzetting van de richtlijn naar nationaal recht: artikel 13 van de richtlijn stelde 22 december 2002 voorop als uiterste deadline.

Een eerste poging daartoe werd gedaan tijdens de vorige legislatuur met een wetsvoorstel van senator Monfils. Dit voorstel werd echter niet afgehandeld voor de verkiezingen van 2002, waardoor er een nieuw voorstel moest worden ingediend. Deze nieuwe tekst - opnieuw van de hand van senator Monfils - werd neergelegd op 21 januari 2004, en maakt het voorwerp uit van deze bespreking. Vermits het voorstel momenteel nog steeds ter bespreking voorligt in de Kamer blijft het voorlopig wachten op de omzetting van de richtlijn.

B) Recht op mededeling

Eén van de twee basisrechten^{iv} waarover de auteur van een beschermd werk beschikt is het recht op mededeling. Dit houdt grosso modo in dat de auteur de enige is die mag beslissen het werk mee te delen aan het publiek, of met andere woorden: dat het werk in geen enkele vorm ter beschikking mag worden gesteld van het publiek zonder zijn toestemming.

Dit gaf gedurende enige tijd aanleiding tot discussies over het statuut van het aanbieden en downloaden van auteursrechtelijk beschermd materiaal op het internet. Uiteindelijk groeide er een consensus dat het aanbieden van dergelijk materiaal op het internet moet worden beschouwd als een mededeling aan het publiek, terwijl het downloaden kan worden gekwalificeerd als het maken van een reproductie.

De richtlijn (en het wetsvoorstel in navolging hiervan) wilde dit principe duidelijk beklemtonen. Dit blijkt dan ook uit één van de verduidelijkingen in het voorstel: er is ook sprake van een mededeling aan het publiek wanneer het werk zodanig ter beschikking wordt gesteld “dat elk individu er op de plaats en op het tijdstip van zijn keuze toegang kan toe krijgen”. Het aanbieden van een beschermd werk op een website geldt bijvoorbeeld als een mededeling aan het publiek die de toestemming van de auteur^v vereist.

C) Uitzonderingen op het auteursrecht^{vi}

In elk rechtsstelsel bestaan er een aantal uitzonderingen op de principiële rechten van de auteur. Het gaat om specifieke situaties waarin de auteur een bepaalde inbreuk op zijn auteursrecht moet dulden, omwille van een bepaald belang dat hoger wordt ingeschat of omdat de inbreuk als te gering wordt beschouwd om een impact te hebben op de economische waarde van het recht. Een voorbeeld hiervan is de toelating die men in principe heeft om een beschermd werk te parodiëren, wat nochtans een vorm van reproductie is.

Deze uitzonderingen blijken op Europese schaal bijzonder moeilijk te harmoniseren. Elke lidstaat blijkt immers zijn eigen uitzonderingen te kennen, en hoewel een aantal van deze bepalingen gemeenschappelijk zijn, bleek het onmogelijk een consensus te bereiken over één uniforme lijst die alle lidstaten moesten aanvaarden. De richtlijn besloot het probleem te omzeilen, door één verplichte uitzondering op te nemen, en een lange lijst met toegelaten uitzonderingen. Op die manier kon elke lidstaat zijn eigen oplossing bricoleren, zonder al te veel aan zijn wetgeving te moeten aanpassen. Het spreekt voor zich dat het harmonisatie-ideaal hiermee niet erg gebaat is.

De verplichte uitzondering zal volgens het wetsvoorstel worden opgenomen in de lijst van uitzonderingen in artikel 22 van de Auteurswet. Ze stelt dat een auteur zich niet mag verzetten tegen een louter tijdelijke reproductie die een deel uitmaakt van een technisch procédé dat als enig doel heeft de doorgifte in een netwerk door een tussenpersoon mogelijk te maken, of een rechtmatig gebruik van een beschermd werk mogelijk te maken waarbij de reproductie geen zelfstandige economische waarde bezit.

De uitzondering voert in feite twee vrijstellingen in. Op de eerste plaats mag een beschermd werk tijdelijk worden gekopieerd door een derde die de kopie enkel maakt om de doorgifte ervan technisch mogelijk te maken. Een voorbeeld hiervan is de verzending van een e-mail in de hypothese dat de mail een beschermd werk is. Het

bericht moet alvorens zijn eindbestemming te bereiken doorgegeven worden door een aantal tussenliggende computersystemen. In feite is dit een reproductie die de toestemming van de auteur vereist. De invoering van de uitzondering resulteert erin dat deze toestemming onnodig wordt, waardoor problemen worden vermeden.

De tweede uitzondering betreft een reproductie voor rechtmatig gebruik waarbij de reproductie geen zelfstandige economische waarde bezit. Men kan hier als voorbeeld denken aan de tijdelijke opslag van bestanden op het computersysteem van een internaut die zopas een website heeft bezocht. Deze opslag heeft als doel de pagina sneller te kunnen inladen bij een volgend bezoek. Ook hier zouden er zich zonder een aparte uitzondering problemen kunnen stellen, omdat het ook hier in principe gaat om een reproductie die de toestemming van de auteur vereist.

Naast deze “verplichte uitzondering” zal het wetsvoorstel ook nog een aantal van de optionele uitzonderingen uit de richtlijn overnemen. Zoals te verwachten viel gaat het grotendeels om verduidelijkingen of kleine aanpassingen van bestaande uitzonderingen. De voornaamste bepalingen uit het voorstel worden hieronder kort besproken.

Vooraf kan nog worden opgemerkt dat alle uitzonderingen onderworpen worden aan een belangrijke verduidelijking, die zal worden opgenomen in een nieuw artikel 20quinquies van de Auteurswet. Dit artikel geeft aan dat de uitzonderingen enkel van toepassing kunnen zijn wanneer “het werk op geoorloofde wijze is verworven en alleen in de in deze wet bedoelde bijzondere gevallen, en op voorwaarde dat zij de gewone exploitatie van het werk of een ander beschermd voorwerp niet schaden, noch ongerechtvaardigd afbreuk doen aan de rechtmatige belangen van de houder van het recht.” Op die manier wordt een evenwichtige toepassing verzekerd, en wordt de draagwijdte van de uitzonderingen duidelijker afgelijnd.

- Privékopie

Momenteel laat de Auteurswet de reproductie van op geoorloofde wijze openbaar gemaakte geluidswerken en audiovisuele werken toe, wanneer deze reproductie in de familiekring wordt gemaakt en alleen voor gebruik in de familiekring bestemd is. Het wetsvoorstel verwijst naar deze regeling als de “privékopie”. Uit bezorgdheid voor de toename van met name muziekpiraterij op het internet wilde de wetgever deze bepaling wat duidelijker omschrijven.

Dit zou gebeuren door de toevoeging van de opmerking dat de drager van het gereproduceerde werk irrelevant is, en dat de reproductie enkel toegelaten is wanneer elk commercieel oogmerk ontbreekt. Dit zou de illegale uitwisseling van bijvoorbeeld muziekbestanden via peer-to-peer netwerken moeten tegengaan. Het is nochtans moeilijk in te zien wat deze wijzigingen precies toevoegen aan de bestaande regel. Het huidige artikel 22, §1, 5° van de Auteurswet, dat momenteel de reglementering van de privékopie bevat, stelt immers duidelijk dat de kopie enkel voor de familiekring bestemd mag zijn, wat ieder commercieel oogmerk lijkt uit te sluiten. De vorm van de drager van het geluidswerk of audiovisuele werk was daarbij evenmin relevant. De juridische situatie met betrekking tot de thuiskopie lijkt dus niet wezenlijk te veranderen door deze wijziging.

- Reprografie

De Auteurswet bevat momenteel twee uitzonderingen (artikel 22, §1, 4° en 4°bis) die toelaten om artikelen, werken van beeldende kunst of fragmenten uit werken die op een grafische of soortgelijke drager zijn vastgelegd te reproduceren wanneer de kopie bestemd is hetzij voor privégebruik (4°), hetzij ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek (4°bis). Als bijkomende voorwaarde wordt daarbij gesteld dat de reproductie geen afbreuk mag doen aan de normale exploitatie van het werk.

De commentaar bij het wetsvoorstel maakt duidelijk dat de wetgever het terecht belangrijk vindt de oorspronkelijke drager niet meer te benadrukken, maar zich enkel te baseren op de einddrager. Het zou inderdaad onlogisch zijn indien bijvoorbeeld een privékopie van een fragment uit een papieren boek toegelaten was, terwijl bijvoorbeeld een afdruk van hetzelfde fragment uit een elektronische uitgave van hetzelfde boek dit niet zou zijn. “Reprografie moet voortaan dus worden toegestaan als ze geschiedt op papier of op een analoge drager en niet alleen meer als het gaat om werken die op papier zijn vastgelegd”, aldus de commentaar.

Om dit doel te bereiken wordt de draagwijdte van artikel 22, §1, 4°ter aangepast^{vii}. Dit artikel laat voortaan de reproductie van artikelen of van werken van beeldende kunst, of van korte fragmenten uit andere werken *op welke drager dan ook* toe, zowel binnen de familiekring als ter illustratie bij onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek, wanneer dit verantwoord is door de nagestreefde niet-winstgevende doelstelling en dit geen afbreuk doet aan de normale exploitatie van het werk. Als bijkomende voorwaarde moet indien mogelijk de bron (waaronder de naam van de auteur) worden vermeld. Daarmee lijkt het wetsvoorstel op dit vlak volledig tegemoet te komen aan zijn doelstellingen.

- Digitale archivering
Een derde belangrijke uitzondering is volledig nieuw, en betreft reproducties ten behoeve van digitale archivering door de Koninklijke Bibliotheek. Het wetsvoorstel wil dan ook een nieuw punt punt 9° invoegen, dat deze reproducties op eender welke drager door de Koninklijke Bibliotheek toelaat (waarmee men luidens de commentaar in het bijzonder aan digitale archivering (en dus ook digitale reproducties) denkt. Deze gearchiveerde werken zijn echter (voorlopig?) niet bestemd voor online raadpleging: het archief is bestemd voor intern gebruik en kan alleen ter plaatse worden geraadpleegd.

Het wetsvoorstel bevat ook nog een aantal nieuwe uitzonderingen met een sociaal of cultureel oogmerk, met name ten behoeve van ziekenhuizen, gevangenissen en instellingen voor jeugdhulp of hulp aan gehandicapten. Vermits deze uitzonderingen geen specifieke relevantie hebben voor de informatiemaatschappij worden ze hier verder niet besproken.

D) Technische voorzieningen

In navolging van de Europese richtlijn inzake auteursrecht in de informatiemaatschappij moest het wetsvoorstel ook een regeling invoeren voor de bescherming van bepaalde technische maatregelen. Het is met name in de muziek-, film- en softwareindustrie gangbaar geworden bepaalde technieken in de mediadragers (voornamelijk CD's en DVD's) te verwerken waardoor het voor de consument erg

moeilijk wordt gemaakt om een exacte kopie van het origineel te maken. De reden hiervoor ligt enerzijds in de democratisering van kopieerapparatuur (die immers relatief goedkoop en wijdverspreid is), en anderzijds in de eenvoud waarmee digitale informatie via het internet internationaal kan worden uitgewisseld. Het resultaat daarvan is dat een onbeveiligde gegevensdrager door een gemiddelde consument eenvoudig en zonder kwaliteitsverlies kan worden gekopieerd, en desgewenst verder verspreid over de hele wereld.

Dit zou tot een enorme financiële aderlating kunnen leiden voor de betrokken industrieën omwille van mogelijk lagere verkoopschijfers. Vandaar dat deze industrieën massaal een beroep zijn gaan doen op antikopieermaatregelen, waarnaar in de richtlijn en in het wetsvoorstel wordt verwezen als “technische voorzieningen^{viii}”. Dergelijke voorzieningen zijn natuurlijk enkel efficiënt als consumenten niet eenvoudig in staat worden gesteld om deze beperkingen met behulp van gebruiksvriendelijke software te omzeilen. Het is om deze reden dat de richtlijn besloot om deze omzeiling in beginsel te verbieden.

Onder de strafbepalingen wordt er daarom een nieuw artikel 79bis ingevoegd. De voornaamste bepaling hiervan is de strafbaarstelling van het bewust^{ix} omzeilen van doeltreffende technische voorzieningen^x (artikel 79bis §1). Ook bepaalde exploitatiehandelingen van omzeilingsmiddelen^{xi} (software, kopieerapparatuur en dergelijke) worden strafbaargesteld via een verbod op onder meer verkoop, verhuur of productie van deze middelen, of zelfs het maken van reclame ervoor (artikel 79bis §2).

Het spreekt voor zich dat deze technische voorzieningen op een enigszins gespannen voet staan met het uitzonderingenregime dat de Auteurswet heeft voorzien. Een systeem dat op efficiënte wijze ongeoorloofd kopiëren tegengaat, heeft immers ook veelal voor gevolg dat geoorloofd kopiëren (zoals toegelaten door de uitzonderingen in artikel 22 van de Auteurswet) wordt bemoeilijkt. Zeker onder consumentenverenigingen overheerst bij momenten het gevoel dat het delicate evenwicht tussen enerzijds de privébelangen van de rechthebbenden en anderzijds de publieke belangen van de maatschappij kan worden verstoord door de rechthebbenden al te veel macht te geven^{xii}.

Artikel 79bis §3 probeert een evenwicht in deze situatie te creëren door voor een aantal van de uitzonderingen een bijzonder regime in te stellen. In grote lijnen komt dit erop neer dat de auteursrechthebbenden zelf toegang tot de werken moeten verlenen aan de begunstigden van de uitzonderingen. Doen zij dit niet, dan kan de Koning desgewenst maatregelen nemen om de effectiviteit van de uitzonderingen te waarborgen. De wetgever lijkt dus een stok achter de deur te willen houden voor de hypothese waarin de auteursrechthebbenden te weinig rekening houden met de consumentenbelangen.

Specifiek voor de geluids- en audiovisuele thuiskopie (die zowel bij de consumenten als bij de auteursrechthebbenden voor de meeste controverse lijkt te zorgen) voegt §3 hier nog aan toe dat de Koning zich er niet tegen mag verzetten dat het aantal toegelaten kopieën via de technische voorzieningen wordt beperkt.

Het internet kan echter op weinig genade rekenen: de matigingsregels die artikel 79bis §3 voorziet gelden niet “wanneer de werken contractueel zodanig ter beschikking van het publiek worden gesteld dat het er op een tijdstip en op een plaats naar keuze toegang kan toe krijgen.” Downloads van een website of via peer-to-peer netwerken

kunnen dus nooit worden beschouwd als legitieme methoden om technische voorzieningen te omzeilen.

De centrale vraag is natuurlijk welke impact de nieuwe regeling zal hebben op het bestaande uitzonderingsregime. Specifiek voor de geluids- en audiovisuele privékopie zou dit een verregaande invloed kunnen hebben, wanneer doeltreffende technische voorzieningen op een aanzienlijk deel van de beschikbare media (met name audioCD's, DVD's en software) zou worden aangewend. Op zuiver auteursrechtelijk vlak kan men zich dan onder mee de vraag stellen waarom consumenten een bijdrage moeten betalen op bepaalde blanco dragers^{xiii}, wanneer hen de mogelijkheid wordt ontnomen om hiervan gebruik te maken voor deze categorie van privékopieën.

Hoe dan ook zou de wetgever de invoering van de nieuwe regeling best combineren met stappen ter voorlichting van de consument. Er is immers al een reeks voorbeelden bekend waarin consumenten een CD kochten die beschermd werd door doeltreffende technische voorzieningen, om kort daarna te ondervinden dat de aangekochte schijf dienst weigerde in de PC, stereo, of multifunctionele mediaspeler (zoals een gecombineerde DVD/CD-speler)^{xiv}. De reden hiervoor is dat consumenten bij de aankoop van een muziekschijf veronderstellen dat het gaat om een audio-CD^{xv} die aan de geldende standaarden voldoet^{xvi}. Voor beschermde schijven is dit veelal niet het geval, terwijl dit noodzakelijk is voor sommige afspeelapparatuur. Het is dan ook het overwegen waard de producenten te verplichten een duidelijke waarschuwing te laten opnemen op beschermde CD's die niet aan deze standaard voldoen, waarbij wordt aangegeven dat de CD mogelijk niet beluisterbaar is op alle afspeelapparatuur.

E) Informatie over het beheer van rechten

De distributie van auteursrechtelijk beschermd materiaal in een digitale omgeving biedt een aantal extra mogelijkheden in vergelijking met traditionele distributiekanaalen. Eén van de meer veelbelovende mogelijkheden is de toevoeging van digitale informatie die vastlegt over welke rechten een gebruiker precies beschikt. Op die manier kan een consument niet alleen eenvoudig worden geïnformeerd over de precieze omvang van zijn rechten, maar kan ook de handhaving van deze rechten worden geautomatiseerd.

Dergelijke informatie zou voor een muziekbestand bijvoorbeeld de identiteit van de gebruiker kunnen bevatten, en stipuleren dat de gebruiker het recht heeft de muziek te beluisteren op één specifiek afspeeltoestel, en dat hij er maximaal drie kopieën van mag maken op een audio-CD. In combinatie met de gepaste software zou de gebruiker worden gedwongen om deze voorwaarden exact na te leven. Doorgifte van het muziekbestand naar een derde zou immers niet lukken (vermits de software zou merken dat het onjuiste afspeeltoestel werd gebruikt), evenmin als het kopiëren naar een vierde audio-CD (vermits de software zou merken dat het maximaal toegelaten aantal kopieën al werd bereikt).

De voorbeelden geven al aan dat deze informatie (de zogenaamde "informatie over het beheer van rechten"^{xvii}) vooral een groot potentieel heeft voor de online verkoop van digitale mediabestanden, zoals films en muziek. Alle grote online muziekwinkels maken dan ook gebruik van een dergelijk systeem^{xviii}.

Net als bij de technische voorzieningen kan een dergelijk systeem natuurlijk enkel efficiënt werken wanneer consumenten niet de mogelijkheid hebben om deze

informatie eenvoudig te verwijderen^{xix}. Dit zou er namelijk in resulteren dat de geautomatiseerde handhaving onmogelijk zou worden, en dat andere consumenten mogelijk misleid worden over de juiste gegevens. Ook hier bestaat de juridische oplossing die de Europese richtlijn voorstelt uit de invoering van een strikt beschermingsregime ten aanzien van deze informatie.

In navolging daarvan voegt ook het wetsvoorstel een nieuwe bepaling toe aan de Auteurswet. Het nieuwe artikel 79ter maakt het illegaal om opzettelijk en zonder toestemming van de auteursrechthebbende de elektronische informatie^{xx} over het beheer van rechten te verwijderen of wijzigen. Het wordt eveneens strafbaar gesteld om beschermd materiaal waaruit deze informatie is verwijderd of gewijzigd te verspreiden^{xxi}, als de betrokkene weet dat hij op die manier aanzet tot een inbreuk op een auteursrecht of een naburig recht, dan wel dat hij een dergelijke inbreuk vergemakkelijkt.

Bespreking opgesteld door ICRI, gecoördineerd door Hans GRAUX.

ⁱ Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht de naburige rechten in de informatiemaatschappij

ⁱⁱ Wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, *B.S.* 27 juli 1994

ⁱⁱⁱ Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht de naburige rechten in de informatiemaatschappij

^{iv} Voor meer uitleg over deze basisrechten of over de algemene rechtspositie van de auteur van een werk, zie [onze commentaar bij de Auteurswet](#).

^v Een gelijkaardige regel wordt overigens voorgesteld voor de houders van naburige rechten zoals de uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en films en omroeporganisaties.

^{vi} De besproken uitzonderingen hebben enkel betrekking op de rechten van de auteur. Een gelijkaardige uitzonderingsregeling wordt ook voorgesteld voor de houders van de naburige rechten (artikel 46 van de wet), maar hierop wordt in deze bespreking niet verder ingegaan.

^{vii} Dit is enigszins vreemd, omdat de commentaar bij het voorstel lijkt te suggereren dat de nodige aanpassingen in 4° en 4° bis zouden gebeuren. Dit is nochtans niet het geval: de wijzigingen in 4° en 4°bis verkleinen net hun toepassingsgebied. Beide leden vereisen nu namelijk het gebruik van een fotografische techniek of een andere werkwijze die een soortgelijk resultaat oplevert, en sluiten nu expliciet bladmuziek uit van hun werkingsgebied.

^{viii} Een meer formele omschrijving werd opgenomen in artikel 79bis, §2: “Onder «technische voorzieningen» wordt verstaan alle technologie, inrichtingen of onderdelen die in het kader van hun normale werking dienen voor het voorkomen of beperken van de door de houders van auteursrechten of naburige rechten niet toegestane handelingen ten aanzien van beschermde werken of ander beschermd materiaal.”

^{ix} De formulering is in feite iets strenger. Men is strafbaar als men “een doeltreffende technische voorziening omzeilt en dat weet dan wel redelijkerwijs behoort te weten dat zulks de bedoeling is”. Het is met andere woorden niet strikt noodzakelijk dat men bewust een beveiligingsmaatregel omzeilt; het volstaat dat men dit had moeten weten. In theorie verlaagt dit de bewijslast van de aanklager, maar de beoordeling van de kennis die een consument redelijkerwijs behoort te hebben zal in de praktijk wellicht vaak moeilijk zijn.

^x Volgens artikel 79bis §2 worden technische voorzieningen geacht «doeltreffend » te zijn wanneer “het gebruik van een beschermd werk of ander beschermd materiaal wordt beheerst door de rechthebbende, via de toepassing van een controle op de toegang of een beschermingsprocédé zoals encryptie, versluiting of andere transformatie van het werk of ander beschermd materiaal, dan wel via de toepassing van een kopieerbeveiliging die de beoogde bescherming bereikt.”

^{xi} Deze omzeilingsmiddelen worden in de wet omschreven als middelen “die in de handel worden gebracht om een doeltreffende technische voorziening te omzeilen, of slechts een beperkt commercieel doel of nut hebben naast het omzeilen van een doeltreffende technische voorziening, of in het bijzonder ontworpen, vervaardigd of aangepast zijn met het doel het omzeilen van een doeltreffende technische voorziening mogelijk of gemakkelijker te maken.” Grof geschetst kan men stellen dat het gaat om elke vorm van hulpmiddel die werd ontworpen met omzeiling als hoofdtoepassing.

^{xii} [Een illustratie hiervan](#) kan men vinden in de recente rechtszaak tussen Test-Aankoop tegen de platenlabels Sony, EMI, BMG en Universal wegens hun gebruik van kopieerbeveiligingen, met de bedoeling deze beveiligingen te laten verbieden. De redenering van Test-Aankoop was dat de beveiligingen het maken van

---

privékopieën onmogelijk, of minstens veel moeilijker zou maken. Voorlopig heeft de vereniging bot gevangen: de eis werd afgewezen met de opmerking dat een consument geen recht heeft op een privékopie. Dit lijkt ook juist te zijn: de uitzondering in de Auteurswet voorkomt enkel dat een auteursrechthebbende zich er in rechte tegen verzet dat een consument een privékopie maakt. Dit kan niet worden gelijkgesteld met een opeisbaar recht op een privékopie.

^{xiii} Via een K.B. van 25 april 2004 werd er bijvoorbeeld een bijdrage van 59 cent opgelegd voor (her)beschrijfbaar DVD's, met als expliciete motivering dat deze schijven “op het niveau van de markt onder andere gebruikt worden teneinde binnen de familiekring geluidswerken en audiovisuele werken te reproduceren”. Nochtans worden deze schijven veelal beschermd met het CSS (Content Scrambling System), een technische voorziening waarvan de omzeiling dus verboden zou worden. Het maken van een thuiskopie van dergelijke DVD's wordt dus enerzijds strafbaar gesteld, en anderzijds wordt de kostprijs van een lege DVD voor de consument verhoogd als compensatie voor de mogelijkheid een thuiskopie te maken. De logica wringt enigszins...

^{xiv} Onder meer [in Frankrijk leidde dit al tot een aantal rechtszaken](#). In één geval ging de rechter zelfs zover te beweren dat de aanwezigheid van technische voorzieningen resulteerde in een verborgen gebrek.

^{xv} Zoals vaak wordt aangegeven met [het kenmerkende logo](#).

^{xvi} Voor klassieke audio-CD's (de zogenaamde Compact Disc – Digital Audio) gaat het om de zogenaamde Red Book specifications. CD's die niet aan deze standaard voldoen mogen evident het hierboven vermelde logo niet dragen.

^{xvii} De wet omschrijft informatie over het beheer van rechten in artikel 79ter §2 als “alle door de houders van rechten verstrekte informatie die dient ter identificatie van het werk of van enig ander beschermd materiaal. Met deze uitdrukking wordt ook informatie bedoeld betreffende de voorwaarden voor het gebruik van het werk of ander beschermd materiaal, alsook de cijfers of codes waarin die informatie vervat ligt.”

^{xviii} Zo maakt huidige marktleider iTunes bijvoorbeeld gebruik van het AAC compressieformaat met een systeem dat gebruikers onder meer toelaat de muziek op drie door Apple goedgekeurde computers te beluisteren, en de muziek voor eigen niet-commercieel gebruik op een muziekCD te plaatsen. (details zijn gebaseerd op [de voorwaarden voor de Amerikaanse markt](#); iTunes is op het moment van schrijven (september 2004) nog niet beschikbaar in België)

^{xix} Een voorbeeld hiervan vinden we in het zogenaamde PlayFair-project, dat de informatie over het beheer van rechten zou verwijderen van muziekbestanden die werden aangekocht van marktleider iTunes (wiens Digital Rights Management systeem overigens de naam FairPlay draagt). Op die manier zouden de bestanden enkel nog uit muziek bestaan, en zou een consument kunnen doen wat hij wil met de aangekochte muziek, zelfs indien dit zou ingaan tegen de algemene voorwaarden van Apple. Het project is vanzelfsprekend erg controversieel, en werd al meerdere keren van het internet gehaald.

^{xx} Het wetsvoorstel spreekt vreemd genoeg in zijn huidige Nederlandse versie over “elektrische” informatie. Wellicht gaat het om een eenvoudige vergissing; de Franstalige versie gebruikt immers wel de uitdrukking “sous forme *électronique*”; en ook het tweede lid van de Nederlandse versie van het artikel verwijst naar *elektronische* informatie.

^{xxi} De strafbaarstelling dekt in feite niet alleen de verspreiding, maar ook de invoer ter verspreiding, de uitzending, de mededeling aan het publiek of de terbeschikkingstelling aan het publiek.